

آیین دادرسی کیفری

دیراست بنجم

جلد اول

کلیات، دعاوی ناشی از جرم و ترتیبات رسیدگی
در مرحله تحقیقات مقدماتی

مطابق با قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲
و قانون آیین دادرسی جرایم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۹۳

دکتر بهروز جوانمرد

استاد دانشگاه

انتشارات جاوید

سرشناسه : جوانمرد، بهروز، ۱۳۵۷-
 عنوان و نام پدیدآور : آیین دادرسی کیفری
 مشخصات نشر : تهران: جاودانه، جنگل، ۱۳۹۴
 مشخصات ظاهری : ۲ ج.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۴۱۵-۲ : ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۴۱۶-۹ : ۲ ج.
 وضعیت فهرست‌نویسی : فبیای مختصر
 یادداشت : این مدرک در آدرس <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.
 یادداشت : کتابنامه.
 مدرجات : ۱. کلیات، دعاوی ناشی از جرم و ترتیبات رسیدگی در مرحله تحقیقات مقدماتی. - ۲. صلاحیت، مراجع رسیدگی، ترتیبات صدور حکم و اعتراض به آراء، ادله اثبات دعوا و اجرای احکام
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۸۱۰۷۰۰

عنوان کتاب: آیین دادرسی کیفری / جلد اول (کلیات، دعاوی ناشی از جرم و ترتیبات رسیدگی در مرحله تحقیقات مقدماتی)
تألیف: دکتر بهروز جوانمرد
ناشر: انتشارات جاودانه، جنگل
ناظر فنی: امین لشکری
نوبت و سال چاپ: اول (ویراست پنجم)، ۱۳۹۴
قطع و تیراژ: وزیری، ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۲۰۰۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۴۱۵-۲

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۶۱۱۵-۹-۶۶۴۸۲۸۳۰ [http:// www.junglepub.org](http://www.junglepub.org)
 ۰۳۱-۳۳۲۰۵۰۶۷-۳۳۲۰۳۸۰۰-۹ [email:// Info@junglepub.org](mailto:Info@junglepub.org)

«حق چاپ برای ناشر محفوظ است»

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار چاپ اول (ویراست سوم).....
۵	پیشگفتار چاپ دوم (ویراست چهارم).....
۱۱	پیشگفتار چاپ سوم (ویراست پنجم).....
۱۵	مقدمه.....

بخش اول: کلیات آئین دادرسی کیفری

۲۱	فصل اول: مفهوم‌شناسی آئین دادرسی کیفری.....
۲۱	مبحث اول: تعریف آئین دادرسی کیفری.....
۲۲	مبحث دوم: مراحل فرآیند دادرسی کیفری.....
۲۶	مبحث سوم: اصول دادرسی منصفانه (محاكمه عادلانه).....
۲۷	گفتار اول: تعریف دادرسی منصفانه یا محاكمه عادلانه.....
۲۸	گفتار دوم: معیارها و اصول حاکم بر دادرسی عادلانه- منصفانه.....
۲۹	الف) مستند به قانون بودن دادرسی کیفری.....
۲۹	ب) تضمین حقوق طرفین دعوی.....
۳۱	ج) اصل تساوی افراد در برابر قانون.....
۳۲	د) اصل بی‌طرفی و استقلال مقام قضایی.....
۳۲	ه) اصل سرعت و عدم اطاله دادرسی.....
۳۳	و) اصل برائت.....
۳۴	ز) اصل لزوم آگاهی فوری متهم از موضوع و ادله اتهام.....
۳۵	ح) اصل حق دسترسی متهم به وکیل و سایر حقوق دفاعی.....
۳۷	ط) اصل لزوم آگاهی سایر افراد دخیل در فرآیند کیفری از حقوق خود.....
۳۹	مبحث چهارم: تحولات نظام‌های دادرسی کیفری.....
۳۹	گفتار اول: نظام اتهامی.....
۴۱	۱- شفاهی بودن.....
۴۱	۲- عدم وجود قاضی حرفه‌ای.....
۴۱	۳- علنی بودن محاكمه.....
۴۱	۴- تراقعی (تدافعی) بودن دادرسی.....

- ۴۱ ۵- رعایت نسبی تساوی بین اصحاب دعوا.
- ۴۲ گفتار دوم: نظام تفتیشی.
- ۴۴ گفتار سوم: نظام مختلط.
- ۴۶ گفتار چهارم: نظام دادرسی اسلام.
- ۴۷ مبحث پنجم: منابع آئین دادرسی کیفری.
- ۴۸ گفتار اول: منابع اصلی.
- ۴۸ ۱- قانون.
- ۴۹ ۲- آراء وحدت رویه هیأت عمومی دیوان عالی کشور (رویه قضایی خاص).
- ۵۰ گفتار دوم: منابع فرعی.
- ۵۰ ۱- عرف و عادت.
- ۵۱ ۲- رویه قضایی عام.
- ۵۱ ۳- دکترین.
- ۵۱ ۴- منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر.

بخش دوم: دعاوی ناشی از جرم

- ۵۵ فصل اول: دعاوی عمومی.
- ۵۵ مبحث اول: مفهوم دعاوی عمومی.
- ۵۶ مبحث دوم: ویژگی های دعاوی عمومی.
- ۵۹ مبحث سوم: نهاد اقامه کننده دعاوی عمومی.
- ۵۹ گفتار اول: دادسرا.
- ۶۰ گفتار دوم: ویژگی های دادسرا.
- ۶۱ الف) وجود سلسله مراتب.
- ۶۳ ب) استقلال دادسرا.
- ۶۶ ج) وحدت دادسرا.
- ۶۶ د) امکان ردّ قضات دادسرا.
- ۶۸ ه) مسئولیت دادسرا.
- ۷۰ گفتار سوم: انواع دادسرا.
- ۷۰ الف) دادسرای دیوان عالی کشور.
- ۷۶ ب) دادسرای عمومی و انقلاب.
- ۷۸ مرحله اول - مرحله تحقیقات مقدماتی.
- ۹۴ مرحله دوم - مرحله دادرسی و محاکمه.

مرحله سوم- مرحله اجرای حکم.....	۹۵
ج) دادسرای نظامی.....	۹۸
د) دادسرای ویژه روحانیت.....	۹۹
مبحث چهارم: جهات قانونی شروع به تعقیب دعوای عمومی.....	۱۰۲
گفتار اول: شکایت شاکی یا مدعی خصوصی.....	۱۰۲
گفتار دوم: اعلام و اخبار ضابطان دادگستری، مقامات رسمی یا اشخاص موثق و مطمئن.....	۱۰۸
گفتار سوم: وقوع جرم مشهود، در برابر دادستان یا بازپرس.....	۱۱۱
گفتار چهارم: اظهار و اقرار متهم.....	۱۱۲
گفتار پنجم: اطلاع دادستان از وقوع جرم به طرق قانونی دیگر.....	۱۱۳
مبحث پنجم: موانع تعقیب و موارد سقوط دعوای عمومی.....	۱۱۳
گفتار اول: موانع طرح و تعقیب دعوای عمومی.....	۱۱۳
الف) ضرورت شکایت شاکی خصوصی در جرایم قابل گذشت.....	۱۱۴
ب) مصونیت‌ها و لزوم تحصیل اجازه از برخی مقامات.....	۱۱۸
ج) اناطه.....	۱۴۵
د) جنون متهم بعد از ارتکاب جرم.....	۱۵۱
گفتار دوم: موارد و علل سقوط دعوای عمومی یا مجازات.....	۱۵۴
الف) فوت متهم یا محکوم‌علیه.....	۱۵۵
ب) گذشت شاکی خصوصی در جرایم قابل گذشت.....	۱۵۸
ج) مشمولان عفو.....	۱۶۴
د) نسخ مجازات قانونی.....	۱۶۶
ه) اعتبار امر مختومه.....	۱۶۷
و) مرور زمان.....	۱۷۵
ز) توبه متهم یا مجرم.....	۱۸۷
ح) جنون در حین ارتکاب جرم.....	۱۸۸
ط) قاعده درأ.....	۱۹۰
فصل دوم: دعوای خصوصی.....	۱۹۵
مبحث اول: مفهوم‌شناسی دعوای خصوصی.....	۱۹۵
گفتار اول: تعریف دعوای خصوصی.....	۱۹۵
گفتار دوم: تفاوت دعوای خصوصی با دعوای عمومی.....	۱۹۷
مبحث دوم: انواع ضرر و زیان قابل مطالبه.....	۱۹۹
گفتار اول: ضرر و زیان مادی.....	۲۰۰

- گفتار دوم: ضرر و زیان معنوی..... ۲۰۲
- گفتار سوم: منافع ممکن الحصول (فوت شده)..... ۲۰۳
- ۱- شرایط شکلی..... ۲۰۵
- ۲- شرایط ماهوی..... ۲۰۵
- مبحث سوم: امکان طرح دعوای خصوصی در فرایند دادرسی کیفری و شرایط آن..... ۲۰۷
- گفتار اول: امکان طرح دعوای خصوصی در مرجع کیفری..... ۲۰۷
- گفتار دوم: شرایط طرح دعوای خصوصی..... ۲۱۰

بخش سوم: آیین دادرسی در مرحله تحقیقات مقدماتی

- فصل اول: مفهوم، ویژگی ها و اصول حاکم بر مرحله تحقیقات مقدماتی..... ۲۱۹
- مبحث اول: تعریف تحقیقات مقدماتی و اصول حاکم بر آن..... ۲۲۰
- گفتار اول: تعریف تحقیقات مقدماتی..... ۲۲۰
- گفتار دوم: اصول حاکم بر مرحله تحقیقات مقدماتی..... ۲۲۰
- الف) اصل تفکیک مقام تعقیب (دادستان) از مقام تحقیق (بازپرس)..... ۲۲۰
- ب) اصل بی طرفی مقام تحقیق..... ۲۲۱
- ج) اصل آزادی مقام تحقیق در تحصیل ادله..... ۲۲۱
- مبحث دوم: ویژگی های تحقیقات مقدماتی..... ۲۲۲
- الف) کتبی بودن..... ۲۲۲
- ب) غیرعلنی بودن..... ۲۲۳
- ج) سری و محرمانه بودن..... ۲۲۴
- د) غیرترافعی بودن..... ۲۲۶
- ه) سریع بودن..... ۲۲۷
- فصل دوم: کنشگران مرحله تحقیقات مقدماتی؛ (وظایف، تکالیف و اختیارات)..... ۲۲۹
- مبحث اول: ضابطان دادگستری؛ وظایف، اختیارات و اقدامات..... ۲۲۹
- گفتار اول: ضابطان و انواع آن..... ۲۲۹
- الف) تعریف ضابط قضایی..... ۲۲۹
- ب) انواع ضابطان دادگستری..... ۲۳۰
- گفتار دوم: وظایف و اختیارات ضابطان..... ۲۴۹
- الف) در طول مرحله تحقیقات مقدماتی..... ۲۴۹
- ب) در جرایم مشهود..... ۲۵۲
- ج) در جرایم غیرمشهود..... ۲۵۶

۲۵۷.....	د) در مرحله تحت نظر.....
۲۶۰.....	مبحث دوم: مقامات تحقیق؛ وظایف، اختیارات و اقدامات.....
۲۶۰.....	۱- بازپرس.....
۲۶۲.....	۲- دادستان و دادیاران تحقیق در برخی جرایم.....
۲۶۲.....	۳- قضات دادگاه‌های کیفری در برخی جرایم.....
۲۶۳.....	گفتار اول: جهات قانونی شروع به تحقیق.....
۲۶۵.....	گفتار دوم: اقدامات تحقیقی ناظر بر اصحاب دعوا و حقوق آن‌ها.....
۲۶۵.....	الف) اقدامات تحقیقی ناظر به شاکی.....
۲۶۷.....	ب) حقوق پیش‌بینی شده برای شاکی.....
۲۶۷.....	۱- حق تقاضای صدور قرار ترک تعقیب.....
۲۶۷.....	۲- حق مطالعه و اخذ رونوشت از اوراق پرونده.....
۲۶۸.....	۳- حق درخواست تأمین ضرر و زیان.....
۲۷۰.....	۴- حق اعتراض به برخی قرارها.....
۲۷۰.....	۵- حق درخواست تحقیقات با معاینه محلی.....
۲۷۰.....	ج) اقدامات تحقیقی ناظر بر متهم و حقوق پیش‌بینی شده برای وی.....
۲۷۱.....	۱- احضار متهم.....
۲۷۵.....	۲- جلب متهم.....
۲۷۸.....	۳- بازجویی از متهم.....
۲۸۵.....	۴- تفتیش و بازرسی از منازل، اماکن و اشیاء و کنترل ارتباطات.....
۲۹۶.....	۵- معاینه محل و تحقیق محلی.....
۲۹۹.....	۶- ارجاع امر به کارشناس.....
۳۰۱.....	۷- نیابت قضایی.....
۳۰۵.....	د) اقدامات تحقیقی ناظر بر شهود و مطلعان و حقوق آنها.....
۳۱۱.....	گفتار سوم: تحقیقات مقدماتی جرایم اطفال و نوجوانان.....
۳۱۲.....	گفتار چهارم: تحقیقات مقدماتی جرایم نظامیان.....
۳۱۴.....	گفتار پنجم: تحقیقات مقدماتی جرایم روحانیون.....
۳۱۸.....	مبحث سوم: قرارهای ناظر بر مرحله تحقیقات مقدماتی.....
۳۲۰.....	گفتار اول: قرارهای اعدادی یا تمهیدی یا مقدماتی.....
۳۲۰.....	الف) قرارهای تأمین کیفری.....
۳۲۵.....	۱- التزام به حضور با قول شرف یا با تعیین وجه‌التزام.....
۳۲۶.....	۲- التزام به عدم خروج از حوزه قضایی با قول شرف یا با تعیین وجه‌التزام.....

- ۳- التزام به معرفی نوبه‌ای خود به صورت هفتگی یا ماهانه به مرجع قضایی یا انتظامی با تعیین وجه التزام..... ۳۲۷
- ۴- التزام مستخدمان رسمی کشوری یا نیروهای مسلح به حضور با تعیین وجه التزام با موافقت متهم..... ۳۲۸
- ۵- التزام به عدم خروج از منزل یا محل اقامت تعیین شده با موافقت متهم با تعیین وجه التزام از طریق نظارت با تجهیزات الکترونیکی یا بدون نظارت با این تجهیزات..... ۳۲۹
- ۶- اخذ کفیل..... ۳۳۱
- ۷- اخذ وثیقه..... ۳۳۶
- ۸- قرار بازداشت موقت..... ۳۴۰
- ب) قرارهای نظارت قضایی..... ۳۴۹
- گفتار دوم: قرارهای نهایی..... ۳۵۲
- الف) قرار منع تعقیب..... ۳۵۳
- ب) قرار موقوفی تعقیب..... ۳۵۵
- ج) قرار ترک تعقیب..... ۳۵۷
- د) قرار جلب به دادرسی (محرمانه)..... ۳۵۷
- ه) قرار تعلیق تعقیب..... ۳۶۰
- و) قرار بایگانی کردن پرونده..... ۳۶۱
- ضمایم..... ۳۶۳
- ۱- گزیده آراء وحدت رویه هیأت عمومی دیوان عالی کشور..... ۳۶۳
- ۲- مصوبات و الحاقات جدید..... ۳۶۸
- منابع و مآخذ..... ۴۴۹